

**Zajedničko povjerenstvo
za ekonomske reforme i razvoj**

Број: 03/3-50-1-97-5/08
Сарајево, 08.05.2008. године

З А П И С Н И К

**5. сједнице Заједничке комисије за економске реформе и развој оба дома
Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине,
одржане 08.05.2008. године**

Сједница је почела у 10.15 часова.

Сједницом је председавао г. Драго Љубичић, председавајући Комисије.

Сједници су присуствовали: г. Бајазит Јашаревић, г. Рудо Видовић, г. Иво Миро Јовић, г. Хазим Ранчић, г. Слободан Шараба, г. Адем Ибрахимпашаић, г. Јован Тодоровић и г. Хаџи Јован Митровић, чланови Комисије.

Одсуство је оправдала гђа. Азра Хаџиахметовић.

Сједници су присуствовали: Гђа. Љерка Марић, Директорица Дирекције за економско планирање БиХ, гђа. Аземина Вуковић, Помоћница Директорике Дирекције за економско планирање БиХ и г. Амер Бекрић, секретар Заједничке комисије за економске реформе и развој оба дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

За сједницу је предложен и једногласно усвојен следећи

Д Н Е В Н И Р Е Д

1. Усвајање Записника 4. сједнице Заједничке комисије,
2. Упознавање са Програмом рада Дирекције за економско планирање,
3. Упознавање о допису Ад хоц комисије за припрему измјена и допуна те пречишћеног текста Пословника, којим је Комисији упућен позив за укључивање у припрему измјена и допуна Пословника с Приједлогом за измјене и допуне Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ,
4. Текућа питања.

Г. Драго Љубичић, дао је уводну ријеч наводећи да је пред почетак сједнице добивен допис Министарства иностраних послова који ће се разматрати под тачком разно, те представио новоименованог секретара Комисије г. Бекрића. Напоменуо је да је за праћење тока сједнице обезбјеђено тонско снимање.

Ад.1.

Записник 4. сједнице Заједничке комисије за економске реформе и развој једногласно је усвојен, без примједби.

Ад.2.

Упознавање о Програму рада Дирекције за економско планирање

Г. Драго Љубичић је представио Љерку Марић, Директорицу Дирекције за економско планирање и Аземину Вуковић, Помоћница Директорице, те нагласио да уврштавање ове тачке у дневни ред сједнице Заједничке комисије произилази из њених надлежности дефинираних чланом 56. Пословника Представничког дома ПС БиХ и чланом 50. Пословника Дома народа ПС БиХ, те потребе успоставе партнерских односа са институцијама Савјета министара БиХ. С друге стране, у складу са одредбама члана 2. Закона о измјенама и допунама закона о Вијећу министара БиХ, у изради докумената из надлежности Дирекције за економско планирање, иста је обавезна координирати са свим релевантним институцијама на свим нивоима власти у БиХ.

Гђа. Љерка Марић се захвалила предсједавајућем на представљању. Нагласила је да је Дирекција за економско планирање настала измјеном Закона о Савјету министара и министарствима, те да је, уз Дирекцију за европске интеграције, то друга дирекција која, као стално тијело, постоји директно уз СМ БиХ. Посебно је нагласила да се БиХ сада налази пред изазовом припреме нових стратешких докумената: Стратегије развоја БиХ 2008.-2013. и Стратегије социјалне инклузије, тј. укључивања.

Претходна Стратегија борбе против сиромаштва за период 2004 – 2007 година и њена ревизија су оцијењени као јако добри, не само од донатора Свјетске банке, него и других институција као нпр. Европске комисије

У току је планирање нове Стратегије и циљ овог упознавања је да се пружи глобална слика, гдје се ДЕП налази у овој фази, односно да се види начин укључења Парламента, односно Заједничке Комисије за економске реформе и развој, како би се фазно пратио рад на изради стратегије, докле се дошло у том процесу, и тд. Ово праћење рада је недостајало током израде претходне стратегије. Директна веза са Парламентом би се, у овој фази, направила, на начин да ДЕП прво достави Финални извјештај који се односи на резултате претходне Стратегије развоја.

Пријашњи сазив СМ БиХ формирао је Координационо тијело која се бави европским интеграцијама и економским развојем. То тијело сачињавају три премијера, три министра финансија, министар трговине, по позиву представник ДЕИ-а и представник ДЕП-а. Закључком Координационог тијела, из деветог мјесеца прошле године, одређено је да се прије изради Стратегије. Координациони одбор очекује да ДЕП направи нову стратегију и предложи циљеве будућег развоја на основу Финалног извјештаја и бројних постојећих ентитетских, кантоналних и опћинских стратегија у БиХ. У том процесу битна је наглашена улога Савјетодавног одбора, формираног од представника СМ БиХ, ентитетских влада и Брчко Дистрикта БиХ. Посебно је истакнута координативна улога ДЕП-а у односу на ентитетске владе.

Што се тиче самог ДЕП-а, он има три сектора (Сектор за израду стратегије, Сектор за макроекономске анализе и Сектор за опште послове). ДЕП има одређене функционалне проблеме (недовољна попуњености кадровима, проблем са усвајањем новог Правилника и проблем с простором).

Током posljedњих неколико година међународна заједница је осигурала значајну подршку ДЕП-у путем средства СБ, ЕК и ДиФИД-а (Канцеларија за међународни развој Лондон). Пројект помоћи ДиФИД-а истиче у петом мјесецу, неизвјесно је хоће ли се продужити, а пројект ЕК траје још годину дана и усмјерен је ка развијању макроекономског модела који је тек у настојању за БиХ.

Добро познате оквирне циљеве Стратегије (европске интеграције и бољи стандард) је потребно повезати са буџетирањем (колико средстава је потребно уложити у поједине секторе). Пројекције је осјетљиво радити јер постоји утицај вањских фактора, повећање цијена хране, енергената и сл. Радит ће се три сценарија, песимистички, реалан и оптимистички сценариј.

Овим стратегијама треба се радити на визији развоја БиХ. СМ БиХ треба сносити одговорност за израду и примјену ових стратегија. Међутим, у овој фази је битно и значајно да и Парламентарна скупштина БиХ, односно посланици и представници буду упознати са основним одредницама рада ДЕП-а. Предлаже да, након што ДЕП достави Финални извјештај који се односи на резултате претходне Стратегије развоја, сукцесивно и у фазама Заједничкој комисији доставља продуциране документе, уз напомену да ДЕП увијек стоји на располагању за додатне информације и појашњења, као и примједбе, критике и сугестије.

Гђа. Аземина Вуковић је нагласила да се Сектор за припрему стратегије такођер бави и надгледањем и процјеном мјера из стратегије, те је на тај начин СМ БиХ заокружило принцип градње стратешких докумената на основу егзактних показатеља, као и партиципаторни принцип везано за владе (присуство представника свих влада, свих министарстава на државном и ентитетском нивоу у току припреме развојних докумената). Са парламентима ДЕП није успио да заокружи један такав процес и сматра да је то био велики проблем, јер је много лакше кад се расправља на Парламенту, јер Парламент, иако не усваја, на крају даје сагласност и потребну подршку тим стратешким документима. Подцртала је значај да у се свим фазама рада буде заједно, не само са извршном влашћу, и мисли да је ово добар начин како то треба урадити. Уједно, позвала је да се, по потврди циљева и отпочињању правог посла на припреми Стратегије, присутни укључе у радне групе уколико су за то расположени, у оквиру кључних јавних дискусија (о свим фазама документа).

Г. Иво Миро Јовић је изразио добродошлицу гошћама и истакао да је правовремено промишљање о раду ДЕП-а важно за чланове Комисије. Захвалио се на исказаној спремности и позиву за сарадњу који прихвата, те је подцртао потребу тимског рада. Израда стратегије не смије се завршити само на папиру, то је перманентан рад и динамичан посао усмјерен на функционисање заједнице. Добро је да се што прије крене са презентацијама послова које ДЕП обавља како би се заједници дао осјећај да се стварају карице у ланцу за област економије и убрзаног кретања према европским интеграцијама.

Г. Бајазит Јашаревић сматра да треба дати конкретну подршку раду ДЕП-а, а да би било добро добити све документе у фази нацрта, у електронској форми, како би се чланови Комисије могли активно припремити за дискусију у Парламенту, спровести озбиљну расправу у којој би се изнијели ставови, и у јавности испитали резултати. Волио би када би се стратегија на Парламенту расправљала на пленарној сједници оба дома, остављајући могућност да се, и након што је СМ уобличи у коначан текст, на домовима усвоје одређени закључци и приједлози који би се доградили у текст, односно да посланици у фази доношења имају пуну слободу изношења својих ставова. Сматра да није добро да Парламент буде само обавјештен уз изразе жаљења што није раније укључен. Доводећи у везу надлежности Заједничке комисије за економске реформе и развој, сматра да рад на овим документима, може бити и доминантно поље активног дјеловања. Сматра да би било добро када би се у некој фази, по оцјени СМ или Дирекције, припремило једно такво засједање и да се тамо обави и једна цјелодневна и озбиљна расправа, те донесу одређени закључци који би

унаприједили садржај ових стратегија. Такођер, сматра да је претходна стратегија била добра, али да није довољно презентирана у јавности, што се нарочито односи на резултате у имплементацији те стратегије. Даље, подржава континуирани рад и сматра добрим активније учешће ове комисије, уз назнаку потребе да и Представнички Дом више расправља о важним стварима.

Г. Јован Тодоровић се захвалио на презентацији, за раније стратешке документе је рекао да их је било пуно, а да су мало реализовани и мало праћени. Сматра да се стратегија треба константно еволуирати, да се стално дограђује постојећа и прати реализација усвојене. Приликом израде стратегије треба узети у обзир све околности које су писутне и не треба бити превише амбициозан, и у тим амбицијама нереалан.

Потенцирао је посвећивање посебне пажње аграру, из разлога што је у БиХ то једини здрав ресурс којим се располаже, а у будућности ће свијет имати проблема са храном. Сматра да би томе требало дати приоритетан значај и ангажовати стручњаке којих у БиХ има довољно. Истакао је да би било добро направите синтезу појединих струка, не ослањајући се превише на туђа искуства, јер су околности специфичне, те да стоји на располагању за учешће у раду ДЕП-а.

Г. Рудо Видовић сматра да ДЕП мора имати подршку надлежних институција, прије свега Парламентарне скупштине БиХ и да се мора изразити потпора струци, а да ту значајну улогу има ова Комисија која ће разматрати документа прије усвајања на сједници Парламента.

Г. Адем Ибрахимпашевић сматра да се у стратегији мора размишљати и о окрупњавању земљишних посједа намијењених пољопривредној производњи и упитао зашто градити фабрике, када је у свијету оваква ситуација са цијенама хране, а БиХ у том сегменту има развојне шансе.

Г. Хаци Јован Митровић сматра да је Босни и Херцеговини потребна развојна стратегија. Стратегије развоја су радили и нижи нивои власти, ентитети, кантони, чак и општине. Сматра да БиХ развојна стратегија треба уважавати ту чињеницу и да је треба узети у обзир. Основни разлог што претходне стратегије нису реализоване у цијелости лежи у чињеници да постоје разлике међу регионима и ентитетима те да стратегије нису биле објективно припремљене и уважавале ту реалност, те самим тим нису биле објективне. Сматра да нема боље прилике за ДЕП да дође до Парламента, него преко Комисије за економске реформе и развој која ће омогућити ту везу и да је то добар, реалан и објективан начин рада, јер омогућава да се преко Клубова искоординише шта евентуално треба промијенити у Стратегији.

Г. Слободан Шараба је поменуо да су, прије мјесец дана, винари из Херцеговине били у Француској и да је том приликом заједнички закључено да БиХ има простора да извози 4 милиона литара вина. Сматра да у развојној стратегији мора бити простора за Пројекте развоја винарства у Источној Херцеговини, будући да се ту производи само 700.000 литара вина, у односу на Западну Херцеговину која производи око 4 милиона литара, те да се тржишту заједно понуде додатне количине.

У закључном излагању **гђа. Аземина Вуковић** назначила је да ће се 29. маја или 3. јуна организирати Конференција посвећена раду ДЕП-а, упутила је позив за присуствовање раду Конференције, те нагласила да ће правовремено упутити званичне позиве.

Г. Драго Љубичић је у цијелости подржао представљање ДЕП-а, те је дефиниран **ЗАКЉУЧАК**: „Заједничка комисија за економске реформе и развој у цијелости подржава презентирани рад ДЕП-а, стоји нас располагању и инсистира на сарадњи са Дирекцијом, заснованој на партнерској сарадњи у процесу припреме и дефинисања развојних докуманата“.

Ад.3.

Упознавање о допису Ад хоц комисије за припрему измјена и допуна те пречишћеног текста Пословника, којим је Комисији упућен позив за укључивање у припрему измјена и допуна Пословника с Приједлогом за измјене и допуне Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

Амер Бекрић је упознао присутне са дописима Ад хоц комисије за припрему измјена и допуна, као и пречишћеног текста Пословника Представничког дома ПС БиХ од 12. марта и 9. априла ове године, којима су позвани посланици и Комисије да се укључе у припрему измјена и допуна Пословника, достављањем својих амандмана, а најкасније до 31. маја 2008. године. У том смислу, уз сагласност предсједавајућег, припремљен је Приједлог за измјене и допуне члана 56. Пословника. Приједлог, у коме су болдираним текстом назначене предложене допуне, у цијелости је отворен за дискусију у смислу давања примједба и сугестија од стране чланова Комисије, уз напомену да је исти припремљен на основу:

- Записника са 2, 3. и 4. сједнице Заједничке комисије за економске реформе и развој.
- Ревидиране ПРСП (развојне стратегије Босне и Херцеговине),
- Експозеа г. Николе Шпирића, предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине,
- Програма рада Савјета министара БиХ за 2008. годину, усвојеног на 41. сједници СМ БиХ од 06.03.2008. године са нарочитим освртом на Програм рада Дирекције за економско планирање;
- материјала „Економске реформе“ Истраживачког сектора Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ,
- обављених консултација са ДЕП-ом и ДЕИ-ем, као и Секретарима других Комисија.

Посебно је наглашено да су разрађене мјере економске политике које су у надлежности институција БиХ и да се ни у ком случају не задире у надлежности ентитета. Такођер, овим се покушало прецизирати надлежности ове, у односу на друге Комисије ПС БиХ, што је можда и преамбициозно. У зависности од тока дискусије која ће се водити и одређења Комисије по овом питању, припремит ће се амандмани који ће се упутити Ад хоц комисији.

Г. Драго Љубичић је истакао да је овим дато уводно образложење и један мали дио хронологије око израде приједлога. Договорено је да Секретар сачини приједлог и свима га достави, како би се о истом расправљало.

Г. Слободан Шараба сматра да се ради о радном материјалу, а Комисија треба да формулише приједлог. Припремљени материјал може послужити као основа за квалитетну дискусију, те сматра да је материјал претенциозан, односно да је ово нешто што у овом тренутку излази из домена рада ове Комисије у дјелу који се односи на тачку г), односно на одређене подтачке, које су ипак у надлежности ентитета једним добрим дјелом. Сматра да не треба утврђивати и обухватати одређене надлежности које су у надлежности ентитета, без њихове сагласности. Зато сматра да у тачки г) треба добро утврдити шта је то што заиста може да остане, а шта је то што ипак не може да буде дио текста. Конкретно, образовање, наука и технологија је ентитетска надлежност, унапређење развоја и промовисање туризма, област пољопривреде, шумарство, водопривреда, јавна управа једним значајним дјелом, тржиште рада и запошљавања. Сматрам да би можда најбоље било у тачки г) на једном мјесту ставити неку тачку, а овај остали дио добро проанализирати шта је то што може да остане.

Г. Јован Тодоровић мисли да би било добро да код израде оваквих материјала буде што мање централизације, јер говорећи из властитог искуства, нижи нивои, ентитети, кантони, општине, жупаније и тд., увијек покушавају да опструишу нешто што долази са неког нивоа уз једну индолентност кад је то у питању. Уз што мање централизације бићемо изузетно ефикасни кад је у питању нешто што би требали бити заједнички циљеви. Нада се да ћемо имати за коју годину и промјену Устава што упућује да ће се то моћи све фино укалупити.

Г. Бајазит Јашаревић сматра да ова Комисија не може никако да започне да ради озбиљан посао због прилично велике ограничености и надлежности БиХ због уставних ограничења. Небитно је што ће можда тако и остати, битно је шта пише у Уставу и законима и тако треба и радити. Разумије дилеме, Комисији не може ни доћи оно што није у надлежности институција, не можемо сами себи додјељивати никакву надлежност. Дилема која се стално провлачи односи се на Споразуме о кредитном задужењу који се разматрају на Парламенту а нису прошли ниже нивое власти. Има дојам да су општине, кантони, па и ентитети примјери комотног понашања, али сматра да је ова земља врло мало задужена и да би ова Комисија требала дати свој суд о тој дилеми. Даје подршку рјешавању потреба на терену и општинама, коз задужења државе. Залаже се да држава даје подршку кредитним задужењима, тј. да постоји јавна инфраструктура која би давала сагласност. Сматра да је боље је вјеровати него истраживати и оспоравати потребе на терену, у демократском друштву треба на локалном нивоу одлучивати шта је први или висок приоритет. Држави фали било каквих а нарочито добрих пројеката и зато не треба оспоравати кредитно задужење локалне заједнице. Истиче да имамо врло сиромашну јавну инфраструктуру од водоводне, водопривредне, саобраћајне и друге и да Комисија не треба оспоравати кредитне споразуме постигнуте на терену. Сматра небитним да ли ће ово бити уз нагласак у надлежностима институција или ће бити избачено.

Г. Иво Миро Јовић сматра да у члану 56. као предлагачи реформи нису наведена Министарства и да то треба уврстити под б), те да под г) не треба таксативно набрајати утрђивање мјера економске политике. Сматра да се на овај начин праве мали искораци напријед и да је направљен јако добар селективан приступ.

Г. Адем Хускић сматра да се, небитно о ком се нивоу ради, и без обзира на постојећа уставна ограничења, не може унапређивати пословно окружење само у једном ентитету, кантону или општини обзиром на јединствен тржишни простор. Нико није против самосталних надлежности у побољшавању услова пословања, и има маса ствари које ти нивои могу радити без обзира на овај дио, али не може се све посматрати искључиво са нивоа ентитета или кантона, да би имали јединствен тржишни простор и услове за здраву конкуренцију. Узимајући у обзир смијурiju која се прави око нпр. тржишта капитала, нада се да ће сазрјети тај ниво свијести и да Комисија о том расправља, па макар и не могла утицати на неке ствари. Не треба ограничавао дискусију ради утврђивања властитих пропуста, Комисија не треба да буде сметња, без обзира на уставне надлежности ентитета, треба о томе расправљати, да се види гдје смо. Има пуно резона да и посланици утичу да се мијењају уставни и прилагођавају како би све фирме пословале на јединственом тржишном простору, имале регуле и државу која ће те регуле одржавати, а не и овако и онако. Онда имате хаос и нема конкуренције. Сматра да се о томе мора разговарати.

Г. Рудо Видовић подржава амбицију да се пословником утврде и разграниче конкретне надлежности свих Комисија, обзиром на врло честе дилему у том погледу. Апсолутно подржава припремљени материјал и сматра добрим потезом Комисије да се на захтјев Заједничке ад хоц комисије то питање покуша рјешити. Овакве расправе ће се отворити у сличним комисијама што је потребно и пожељно, а увијек треба водити рачуна о постојећим уставним надлежностима, као и надлежностима других комисија. Подржава став г. Јовића да се избрише таксативно набрајање утрђивања мјера економске политике. Приједлози ће доћи и на друге комисије и на дом, кад се буде рјешавало о пословнику. Сматра да остало може ићи, а све оно што је у овом тренутку дилема у погледу надлежност комисије, може се дати у задаћу Ад хок комисији да разграничи. Остало подржава као приједлог радног материјала.

Г. Амер Бекрић дао кратко појашњење ставова изнесених у приједлогу измјена, да се не ради о задирању у надлежности ентитета него о покушају да се разграниче надлежности Комисија како би се олакшало Колегију приликом одређивања која Комисија је надлежна за поједина питања.

Г. Драго Љубичић је резимирао све дискусије и нагласио да подржава приједлог г. Јовића о брисању таксативног набрајања утрђивања мјера у тачки г). Сматра да Комисија не треба отворати даље дилеме. У том смислу је донесен **ЗАКЉУЧАК**: Редефинисани приједлог достави Ад хоц комисији у форми амандмана. **(УЧИЊЕНО)**

Ад. 4.

Текућа питања:

Комисија упозната са позивом г. Петера Страуба, предсједника Парламента покрајине Баден-Вуртенберг за посјету 29.05.2008. год. У делегацији ће учествовати г. Драго Љубичић, г. Иво Миро Јовић, гђа. Азра Хациахметовић и г. Адем Ибрахимашић.

Сједница је завршена у 12,40 часова.

Секретар Комисије

Амер Бекрић

Предсједавајући Комисије

Драго Љубичић